

Nr 34.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om fastighetstaxering år 1927 m. m.; given Stockholms slott den 7 januari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

dels förordning om fastighetstaxering år 1927;

dels förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskyl-der för år 1927 m. m.;

dels ock förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 29 juni 1921 (nr 411) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner.

GUSTAF.

Ernst Wigfors.

Förslag till förordning om fastighetstaxering år 1927.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Den taxering av fast egendom, som skall äga rum år 1927, skall verkställas i den ordning, som i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering finnes stadgad, och skola därvid i stället för de i förordningen nämnda dag om beviljning av fast egendom samt av inkomst meddelade föreskrifter följande särskilda bestämmelser lända till efterrättelse.

2 §.

De taxeringsvärden, som blivit åsatta vid 1922 års allmänna fastighetstaxering eller som sedermera blivit fastställda i stället för dessa värden, skola oförändrade gälla, dock att nya taxeringsvärden skola åsättas, därest sådana ändrade förhållanden inträffat,

att en taxeringsenhet skall uppdelas i flera taxeringsenheter eller flera taxeringsenheter skola sammanslås till en,

att fast egendoms värde genom eldsvåda, vattenflöde eller av annan dylik anledning eller genom nedrivning av byggnad eller skogsavverkning så nedgått, att förändringen föranleder en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel,

eller att fast egendoms värde på grund av ny-, till- eller ombyggnad så förhöjts, att ny-, till- eller ombyggnaden föranleder en ökning av taxeringsvärdet med minst en femtedel.

Har i fastighets taxeringsvärde inräknats värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. ansetts höra till fastigheten, må ock nytt taxeringsvärde åsättas.

3 §.

Vid åsättande av nya taxeringsvärden enligt 2 § skola de i förordningen den 7 juli 1921 om allmän fastighetstaxering år 1922 meddelade föreskrifter lända till efterrättelse, dock med iakttagande därav, att i fastighets taxeringsvärde ej skall inräknas värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt lagen den 22 juni 1920 ansetts höra till fastigheten. Taxeringen skall verkställas med hänsyn till det allmänna prisläge, som legat till grund för 1922 års taxering.

Förslag

till

förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för år 1927 m. m.

Häri genom förordnas,

att kommunal progressivskatt skall utgöras för år 1927, därvid de bestämmelser, som meddelats i förordningen den 19 november 1920 (nr 761) om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924, med den ändrade lydelse 4 § i nämnda förordning erhållit genom förordningen den 24 februari 1922 (nr 65), skola hava motsvarande tillämpning;

att för utgörande av 1927 års allmänna utskylder till kommuner, församlingar och skoldistrikt skola — utan hinder av vad i förordningarna den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet och i stad, förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm, förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, ävensom förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm stadgas — de särskilda grunder, som angivas i förordningen den 19 november 1920 (nr 762) angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m., hava motsvarande tillämpning, dock att debiterings- och uppbördslängd å landet må kunna uppgöras, förutom enligt det formulär, som i 5 § av sistnämnda förordning omförmäles, i anslutning till det vid förordningen den 10 oktober 1924 (nr 451) om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m. fogade formulär¹, vilket jämväl må kunna komma till användning i stad;

samt att för beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1927 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder, de bestämmelser, vilka meddelats i förordningen den 19 november 1920 (nr 763) angående beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1921—1924 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder, skola hava motsvarande tillämpning.

¹ Formuläret, som uteslutits vid förordningens publicering i svensk författningssamling, finnes intaget i Kungl. Maj:ts proposition nr 165 år 1924.

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 29 juni 1921
(nr 411) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt
skattetyngda landskommuner.**

Häri genom förordnas, att 1 § i förordningen den 29 juni 1921 angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner skall hava följande ändrade lydelse:

1 §.

Landskommun, som är av skatt synnerligt betungad, må kunna, under de villkor och i den utsträckning här nedan stadgas, efter ansökning tilldelas understöd av utjämningsandelen av den kommunala progressivskatt, som skall utgöras på sätt och i den ordning, varom särskilt stadgas.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 januari 1926.*

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, social-, kommunikations-, eklelesiastik- och jordbruksdepartementen anför chefen för finansdepartementet statsrådet Wigforss:

»Det av Kungl. Maj:t för 1920 års riksdag framlagda förslaget till kommunalskattelag (prop. nr 191) blev som bekant icke antaget av riksdagen. I avvaktan på en fullständig kommunalskattereform antog riksdagen i stället såsom ett provisorium i kommunalskattefrågan vissa förslag till författningar, vilka sedermera av Kungl. Maj:t utfärdades den 19 november 1920, nämligen

1. förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt (nr 758);
2. förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning av fast egendom samt av inkomst (nr 759);
3. förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering (nr 760);
4. förordning om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924 (nr 761);
5. förordning angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m. (nr 762);
6. förordning angående beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1921—1924 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder (nr 763).

År 1921 antogos av riksdagen följande författningar, vilka av Kungl. Maj:t utfärdades nedannämnda dagar, nämligen

7. förordning den 7 juli 1921 om allmän fastighetstaxering år 1922 (nr 381);
8. förordning den 7 juli 1921 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922 (nr 382);
9. förordning den 7 juli 1921 om fastighetstaxering åren 1923 och 1924 (nr 383);
10. förordning den 29 juni 1921 angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner (nr 411).

Slutligen må anmärkas, att efter år 1920 vidtagits åtskilliga ändringar i förordningen om beviljning av fast egendom samt av inkomst, förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt samt förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, för vilka ändringar någon redogörelse i detta sammanhang icke torde vara erforderlig, ävensom en ändring i förordningen om kommunal progressivskatt, innebärande — förutom en rent formell omredigering i visst avseende — en inskränkning av det antal fall, då kommunandel av kommunal progressivskatt skulle fördelas mellan flera kommuner (Sv. förf. saml. 1922:65).

1920 års riksdag utgick vid fattandet av sina beslut rörande den s. k. provisorielagstiftningen från den förutsättningen, att förslag till slutgiltig lösning av kommunalskattefrågan skulle kunna föreläggas 1924 års riksdag. Så kunde emellertid icke ske.

I proposition nr 165 till 1924 års riksdag anförde dåvarande chefen för finansdepartementet, att utredningen av kommunalskattefrågan dragit längre tid, än som från början beräknats, samt att samma fråga först år 1926 torde kunna bli föremål för riksdagens prövning. Även andra omfattande frågor på skattelagstiftningens och angränsande områden borde upptagas till prövning i samband med kommunalskattefrågan. Åt provisorielagstiftningen måste därför givas förlängd giltighet för åren 1925 och 1926, vilken utsträckt giltighet borde omfatta de under punkterna 4, 5, 6, 9 och 10 i det föregående angivna provisoriska författningar.

I överensstämmelse härmed föreslogs i propositionen, *att* en särskild förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 skulle utfärdas, *att* förordningen angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner skulle givas utsträckt giltighet genom en ändring i dess första paragraf, *samt att* i fråga om övriga till provisorielagstiftningen hörande författningar eller nyssnämnda tre förordningar av den 19 november 1920 (nr 761—763) den förlängda giltigheten skulle meddelas genom en och samma förordning. Dessa författningsförslag avveko endast på tvenne mindre betydande punkter från förenämnda förordningar med provisorisk giltighet. Sålunda lämnades i förslaget till förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 en uttrycklig föreskrift därom, att vid åsättande av nya taxeringsvärden i fastighets taxeringsvärde ej skulle inräknas värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. vore hänförlig till fast egendom, varjämte föreskrevs, att omtaxering finge ske, därest sådan egendom inginge i fastighets taxeringsvärde. Den andra avvikelser innebar, att vid upprättande av debiterings- och uppbördslängd å kommunalutskylder, vid sidan av det hittills föreskrivna, skulle få begagnas ett nytt formulär, avsett att förenkla arbetet med debiteringen.

De av Kungl. Maj:t framlagda författningsförslagen blevo av riksdagen

antagna och vederbörliga förordningar utfärdades den 10 oktober 1924, nämligen

- a) förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 (nr 450);
- b) förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m. (nr 451); samt
- c) förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 29 juni 1921 (nr 411) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skatte-tyngda landskommuner (nr 452).

De frågor rörande omläggning av den direkta beskattningen till stat och kommun m. m., som år 1924 beräknades kunna föreläggas 1926 års riksdag, hava emellertid icke kunnat bringas i det skick, att så kan ske.

Såsom slutresultat av 1918 års inkomstskattesakkunnigas arbete föreligger förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt jämte motiv och specialutredningar (Statens off. utredn. 1923: 69 och 70). 1921 års kommunalskattekommitté avgav den 15 oktober 1924 sitt betänkande angående den kommunala beskattningen (Statens off. utredn. 1924: 53 och 54). Sedan f. d. presidenten i kammarrätten Gustaf Albert Petersson erhållit uppdrag att upprätta författningsförslag angående den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i anslutning till den formella uppställningen av kommunalskattekommitténs förslag till kommunalskattelag, har presidenten Petersson den 3 mars 1925 avgivit berörda förslag jämte motiv (Statens off. utredn. 1925: 10). Kammarrätten, från vilken utlåtande över dessa tre utredningar inforrats, har den 31 oktober 1925 till finansdepartementet avlämnat sitt utlåtande över nämnda utredningar. 1923 års taxeringssakkunniga avlämnade den 30 juni 1925 sitt betänkande angående omorganisation av taxeringsväsendet (Statens off. utredn. 1925: 27), vilket betänkande därefter utremitterats till vederbörande myndigheter, ämbetsverk m. fl. för yttranden, som ännu ej samtliga inkommit. Författningskomplexets fortsatta beredning är anförtrodd åt inom finansdepartementet tillkallade särskilda sakkunniga (finansdepartementets skatteberedning). Från skatteberedningen hava till mig överlämnats — förutom en del andra förslag och promemorior — följande utredningar, nämligen 1) i september 1925: P. M. angående landstingsbeskattningen, 2) den 8 oktober 1925: Om vägbeskattningens ordnande (Statens off. utredn. 1925: 31) och 3) den 18 november 1925: Betänkande angående den kommunala skatteutjämnningen (Statens off. utredn. 1925: 35). Över de av skatteberedningen i dessa utredningar framlagda förslagen hava yttranden inforrats från vederbörande myndigheter, ämbetsverk m. fl.

Av vad jag nu anført framgår, att utredningarna i och för kommunalskatte-reformen icke kunnat slutföras i sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas 1926 års riksdag, utan att ytterligare ett års uppskov är av nöden. Åt den s. k. provisorielagstiftningen måste för den skull givas förlängd giltighet för år 1927, och synes detta böra ske på enahanda sätt som år 1924 eller genom tre särskilda förordningar. De avvikelser från den år 1920 antagna

provisorielagstiftningen, vilka — såsom förut nämnts — vid meddelandet av förlängd giltighet år 1924 gjordes beträffande två mindre betydande frågor, synas böra iakttagas även i de författningar, som nu böra utfärdas.

Emellertid torde ett par frågor, som sammanhånga med den nu ifrågasatta förlängningen av provisorielagstiftningen, böra här närmare beröras.

Enligt bevillningsförordningen skall nästa allmänna fastighetstaxering ske år 1928. I 1 § av anvisningarna till nämnda förordning föreskrives nämligen, att allmän fastighetstaxering skall verkställas år 1913 och sedermera vart femte år, d. v. s. åren 1918, 1923, 1928 o. s. v. Med frångående av denna föreskrift verkställdes emellertid allmän fastighetstaxering redan år 1922, och det skulle för den skull kunna ifrågasättas, att undantag ånyo göres från bevillningsförordningen genom att anordna ny allmän fastighetstaxering fem år därefter eller år 1927. Detta synes emellertid icke böra ske. Kommunalskattereformen läser komma att medföra ändringar i bland annat grunderna för fastighetstaxeringen. Åsättande av nya taxeringsvärden år 1928 torde därför vara en ofrånkomlig konsekvens av kommunalskattespörsmålets lösning vid 1927 års riksdag. Verkställande av allmänna fastighetstaxeringar två år efter varandra utan mycket tvingande skäl synes emellertid innebära en uppenbar misshushållning. Kostnaderna för 1922 års allmänna fastighetstaxering utgjorde ej mindre än 2,172,634 kronor, och det är otvivelaktigt, att, även om kostnaden för en allmän fastighetstaxering nu ej kommer att uppgå till ett lika stort belopp, kostnaden i allt fall blir mycket betydande. Detta skulle bliva fallet även om det vid en taxering år 1927 hopsamlade materialet skulle kunna i betydande utsträckning tillgodogöras vid den senare taxeringen, ty den för fastighetstaxeringen avsedda särskilda taxeringsapparaten torde i alla händelser få sättas i funktion i sin helhet båda gångerna. Det har icke undgått mig, att vid behandlingen vid 1924 års riksdag av frågan om förlängd giltighet för provisorielagstiftningen det motionsvis (II: 441) påyrkades, att, därest taxeringsnämnd funne en allmän sänkning av fastighetsvärdena påkallad, densamma skulle äga vidtaga en sådan sänkning. Bevillningsutskottet anförde i anledning av motionen bland annat, att det vore olämpligt att, sedan numera åt särskilda taxeringsorgan överlätits att förrätta de allmänna fastighetstaxeringarna, lämna de vanliga taxeringsnämnderna sådan befogenhet att revidera de åsatta värdena, som i motionen ifrågasatts; och motionen blev av riksdagen avslagen. Nyssnämnda av bevillningsutskottet anförda synpunkt finner jag riktig.

Det andra spörsmålet, som bör här närmare beröras, är frågan, huruvida vid utmätandet av understöd åt synnerligt skattetyngda landskommuner enligt 1921 års förordning hänsyn bör tagas till kommunernas utgifter för samhällets barnavård. Med innevarande års ingång har lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 trätt i kraft, och enligt denna lag komma att bland utgifter för samhällets barnavård ingå en del kommunala utgifter, vilka förut varit hänförliga till utgifter för fattigvård eller skola och till vilka alltså hänsyn

tagits vid utmätande av utjämningsbidrag. I anledning härav har i det förslag till ändrade bestämmelser för den kommunala skatteutjämnningen, som finnes intaget i skatteberedningens förut omnämnda betänkande angående den kommunala skatteutjämnningen, en kommuns utgifter för barnavårdsväsen likställts med utgifter för kyrka, folkskola och fattigvård. Det kunde ifrågasättas, huruvida icke redan nu ett dylikt likställande borde äga rum, vilket då skulle ske genom ändring i 1921 års förordning angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner att gälla beträffande de understöd, som utdelas från och med år 1926. Det synes dock icke vara nödvändigt att upptaga denna fråga. På grund av förordningens föreskrifter äger Kungl. Maj:t nämligen till sitt förfogande visst belopp att utdela utöver dem, som uträknas enligt den i förordningen angivna skala, och det står Kungl. Maj:t öppet att vid denna utdelning taga hänsyn till sådana utgifter för samhällets barnavård, som tidigare varit att hänföra till utgifter för folkskole- och fattigvårdsväsen, samt därjämte jämväl till övriga utgifter för samhällets barnavård, i de fall där detta kan av förhållandena påkallas.»

Föredragande departementschefen uppläser härefter de inom finansdepartementet utarbetade förslagen till förordning om fastighetstaxering år 1927, till förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för år 1927 m. m. samt till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 29 juni 1921 (nr 411) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner och hemställen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Elis Lindahl.

